

Lauki, gredzeni un grupas

Gredzens

Gredzenu veido kāda objektu kopa G un divas divvietīgas operācijas šajā kopā: $+$ un $*$, kas vienmēr ir izpildāmas ($a, b \in G \rightarrow (a+b) \in G \wedge (a*b) \in G$), un kam piemīt šādas īpašības (tās sauc arī par gredzena aksiomām):

1. Saskaitīšana ir asociatīva: $(a + b) + c = a + (b + c)$.

2. Saskaitīšana ir komutatīva: $a + b = b + a$.

3. Eksistē nulles elements 0 : $0 + a = a$.

4. Katram a eksistē pretējais elements b : $a + b = 0$

5. Reizināšana ir asociatīva: $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$ (Bet reizināšanai nav obligāti jābūt komutatīva)

6. Eksistē elements-vieninieks 1 : $1 \cdot a = a \cdot 1 = a$ (Bet reizināšana ar 1 ir komutatīva)

7. Distributīvie likumi: $a \cdot (b + c) = (a \cdot b) + (a \cdot c)$; $(b + c) \cdot a = (b \cdot a) + (c \cdot a)$.

(Kāpēc divi? Tāpēc, ka gredzenā reizināšana var nebūt komutatīva.)

T1. Jebkurā gredzenā nulles elements un vieninieks ir tikai viens. T2. Jebkurā gredzenā katram a pretējais elements ir tikai viens (tāpēc varam to apzīmēt ar $-a$).

Gredzena aksiomas negarantē, a) ka no $ax=ay$ (vai $xa=ya$), ja a nav 0 , seko $x=y$; b) ka no $ab=0$ seko $a=0$ vai $b=0$.

